

JAARVERSLAG

2020

 izb
passie voor missie

INHOUDSOPGAVE

01	Vooraf.....	3
02	Focus	4
03	Impact.....	10
04	Areopagus.....	15
05	Dabar.....	19
06	Directie en operationeel management.....	26
07	Vereniging, Raad van Toezicht.....	34
08	Verkorte jaarrekening	39
09	Risicoanalyse	46

VOORAF

Voor veel organisaties zal het jaarverslag over 2020 een zeer beperkte omvang hebben. In maart brak de coronapandemie uit en vanaf dat moment was het behelpen. Sommige sectoren van de maatschappij vielen helemaal stil, andere draaiden op halve kracht of zelfs minder.

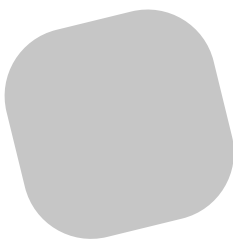
We zijn dankbaar dat het werk van de IZB ondanks alle beperkingen doorgang kon vinden. Er was zelfs ruimte voor nieuwe initiatieven, toegespitst op kerk-zijn in coronatijd.

En al was het in veel opzichten een moeilijk jaar, we werden opnieuw gezegend met mensen en middelen om het mooiste werk te doen wat er bestaat: eraan bijdragen dat de boodschap van Gods liefde in Zijn Zoon Jezus Christus meer bekend wordt in ons land. Het is ons verlangen dat mensen die Hem nog niet kennen, Christus vinden en samen met Zijn gemeente Hem navolgen. Want dat geeft echte vreugde en vrede, dat biedt onder alle wisselende omstandigheden perspectief.

Helaas kreeg onze directeur, ds. Sjaak van den Berg, in de loop van het jaar te kampen met ernstige gezondheidsklachten. Inmiddels heeft hij zich in februari 2021 volledig ziek moeten melden, vandaar dat ondergetekende hem nu tijdelijk vervangt, op verzoek van de Raad van Toezicht. Met velen in en rondom de IZB bidden we voor een spoedig herstel.

In dit verslag praten we u bij over ons werk in het afgelopen jaar. Na de beknopte overzichten vanuit de werktakken Areopagus, Dabar, Focus en Impact, komen de directie en stafafdelingen aan het woord. Tot slot wordt verantwoording afgelegd van de wijze waarop besturen en toezicht zijn geregeld.

We danken u voor uw betrokkenheid op het werk van de IZB.

Drs. A.P. van der Kooy
interim directeur-bestuurder

02

FOCUS

ALGEMEEN

Het jaar 2020 is ook voor Focus in verschillende opzichten een veelbewogen tijd geweest. Bij de start van het jaar was Focus de pilotfase van de afgelopen jaren voorbij. Er bleek brede belangstelling te zijn voor de trajecten. Het team is recent uitgebreid. Naast de begeleiding van de betrokken gemeenten stond de verdere ontwikkeling van het programma hoog op de agenda.

De coronacrisis heeft een flink stempel gedrukt op het werk van de afdeling Focus. Gemeenten en kerkenraden werden voor steeds nieuwe uitdagingen gesteld.

De coronacrisis heeft een flink stempel gedrukt op het werk van de afdeling Focus. Gemeenten en kerkenraden werden voor steeds nieuwe uitdagingen gesteld. Het Focusprogramma bleek vaak een goed houvast te kunnen bieden, maar soms waren de mogelijkheden voor de uitvoering en begeleiding van de trajecten beperkt. Daarnaast hebben enkele verschuivingen in het team voor de nodige dynamiek gezorgd.

Er is veel werk verzet in Focusgemeenten. Het programma is verder ontwikkeld en waar nodig aangepast aan de nieuwe omstandigheden. Al met al was het voor de Focusafdeling een uitdagend jaar waarin veel geduld, doorzettingsvermogen en creativiteit aan de dag is gelegd.

TEAM

In februari werd het team versterkt met de komst van Wout Koelewijn, die zich voornamelijk toelegt op de begeleiding en verdere ontwikkeling van de verkenningstrajecten. In juli nam Jan-Maarten Goedhart na een periode van vijf jaar afscheid als hoofd van de Focusafdeling. Eline de Boo, die al betrokken was bij het management van de afdeling, heeft tot aan het einde van het jaar waargenomen als interim-hoofd. Na de overdracht van deze taak zal zij vanaf 2021 haar taken in het Focus-team beperken tot de materiaalontwikkeling. Communicatiemedewerker Tineke van der Zwaag zwaaide in juli af om een studie op te kunnen pakken. In september stapte Martijn van den Boogaart over naar de GZB om daar directeur te worden. Per 1 november trad André Walhout, die tot dat moment als trajectbegeleider werkzaam was, aan als nieuw afdelingshoofd. Nadat Paul Visser de begeleiding van het traject in Middelburg heeft afgerond, zal hij zich vanaf 2021 richten op het werk bij Areopagus. Met de verschillende wijzigingen in het team is het aandeel overhead-taken (zoals communicatie, afdelingsmanagement, concept- en materiaalontwikkeling) flink teruggebracht.

TRAJECTBEGELEIDING

Gemeente	Trajectbegeleider
Middelburg De Ontmoeting	Ds. Paul Visser
Almkerk Hervormde Gemeente	Ds. Dick Wolters
Amersfoort Sint Joriskerk	Ds. Klaas van Meijeren
De Bilt Dorpskerk	Ds. Hugo Dankers
Gouda Sint Janskerk (A en B)	Martijn van den Boogaart, Jan van Luik
Groningen Martinikerk	Ds. Pieter Versloot
Huizen Meentkerk	Ds. Klaas van Meijeren
Krimpen aan de Lek Hervormde Gemeente	Martijn van den Boogaart, André Walhout
Pijnacker-Delfgauw De Acker	Ds. Jelke de Jong
Amersfoort Nieuwe Kerk	Nienke de Ronde
Beekbergen Hervormde Gemeente	Ds. Adriaan Theunisse
Eethen en Drongelen Hervormde Gemeente	Nienke de Ronde
Genderen Hervormde Gemeente	Nienke de Ronde
Genderen Gereformeerde Kerk	Nienke de Ronde
Herentals VeG Levende Hoop	Dennis van den Bergh
Middelharnis Hervormde Gemeente	Jan van Luik
Nieuwe Pekela Hervormde Gemeente	Jaap van de Born
Nieuwerkerk ad IJssel Hervormde Gemeente	André Walhout
Nieuweoord Noordscheschut De Brug	Jaap van den Born
Schoonhoven Hervormde Gemeente	Jan van Luik
Steenwijk Protestantse Gemeente	Ds. Dick Wolters
Veenendaal Hervormde Gemeente Oost	Ds. Klaas van Meijeren
Vollenhove Stad en Ambt	Ds. Dick Wolters

In een aantal trajecten van cohort 2019 is gekozen voor een langere route, waardoor de afronding in de loop van 2021 zal plaatsvinden. Omdat vanwege de coronamaatregelen de mogelijkheden voor uitvoering van het traject soms beperkt waren, hebben enkele trajecten van cohort 2020 vertraging opgelopen; zo nodig zal dat resulteren in verlengde inzet van begeleiding, te voorzien voor 2022.

FOCUS GEMEENTEN

Begonnen in:

- 2017
- 2018
- 2019
- 2020

CORONA

Ook op de afdeling Focus heeft de coronacrisis grote impact gehad. Veel gemeenten maakten in eerste instantie wat betreft het Focustraject een pas op de plaats. Wel werd dankbaar gebruik gemaakt van het aanvullende materiaal (podcasts, gezinsmomenten en aanvullende gespreksmaterialen) bij de blokken die in het voorjaar op het programma stonden. De trajectbegeleiders onderhielden contact met hun gemeenten en stimuleerden Focusteams en kerkenraden in het zoeken naar wat wel mogelijk was. Gemeenten die digitaal de draad snel weer konden oppakken, zetten ook het Focustraject voort. Een aantal gemeenten heeft de bespreking van de thema's over een langere periode verspreid. De trajectbegeleiders hebben veel van hun werkzaamheden kunnen voortzetten, zij het provisorisch en met een minder groot bereik. Teambuildingsdagen voor lokale Focusteams werden uitgesteld, evenals trainingsdagen voor het team in Amersfoort. Predikantendagen gingen online wel door.

Vrijwel alle gemeenten waarmee sinds het eerste kwartaal contact was over verkenningstrajecten, maakten nadrukkelijk pas op de plaats. De onzekerheid rond de ontwikkeling van de coronacrisis en de beperkingen die veel van het toerustings- en kringwerk in de gemeenten hinderen maakten dat besluiten over voortrajecten worden opgeschort. Met elk van deze gemeenten is regelmatig contact onderhouden, maar toch kon in januari 2021 slechts in één gemeente een start worden gemaakt met het Focustraject.

MATERIAAL

In de coronaperiode voor de zomer is de materiaalontwikkeling geïntensiveerd: er werd aanvullend materiaal ontwikkeld bij de blokken 2 en 5, waaronder podcasts en gezinsvieringen. De blokken 4-6 werden grotendeels herschreven en het katern van zeven gesprekken over 'Woorden geven aan je geloof' is verschenen. Ook werd deel 3 van 'Geloven op werkdagen' ontwikkeld in samenwerking met de afdeling Relatiebeheer.

In Zuid-Frankrijk en Albanië werden de eerste blokken van het Focusmateriaal vertaald in samenwerking met de GZB en een lokaal vertaalteam.

ONDERZOEK EN ONTWIKKELING

In samenwerking met het Impact Centre van de Erasmus Universiteit werd de uitwerking van de Theory of Change en de herziening van de FocusScan afgerond. Het onderzoeks- en dataverwerkingsprogramma Qualtrics werd ingericht en in gebruik genomen.

Margreet Heij onderzocht in het kader van haar Theologie-opleiding aan de CHE de impact van Focus op jongeren.

Er is een begin gemaakt met de ontwikkeling van een handboek ('toolkit') voor trajectbegeleiding, waarin de zowel de inhoudelijke als procesmatige kant worden vastgelegd en toegankelijk gemaakt voor interne en externe trajectbegeleiders.

Er zijn stappen gezet om het aanbod van Focus te flexibiliseren: variaties in begeleidingsmodellen, tempo, timing, modules en diensten. Deze vergroten de mogelijkheden om lokaal tot maatwerk te komen.

Tegen het einde van het jaar werd een verkort toerustingstraject ontwikkeld over de kern van Focus. Dit traject kan tevens als voorbereiding op het tweejarig traject worden ingezet.

In januari werd een training voor het Focusteam verzorgd door Nadine van Hierden, docent veranderkunde aan de PThU. Vanwege de coronamaatregelen zijn andere trainingen uitgesteld.

COMMUNICATIE

Na het vertrek van Tineke van der Zwaag zijn haar taken overgenomen door Nienke de Ronde. Er is gewerkt aan het verzamelen van testimonials en het ontwikkelen van interactieve communicatievormen. Er zijn 11 digitale edities van het FocusNieuws gedeeld met ongeveer 600 ontvangers.

UITWISSELING GEMEENTEN

De geplande Focusteamdagen zijn vanwege de beperkingen niet doorgedaan. Inventarisatie wees uit dat een online alternatief niet voldoende belangstelling zou krijgen. Met de groep predikanten zijn wel vijf bijeenkomsten belegd, waaraan onder meer het LICC en Areopagus een bijdrage hebben geleverd.

SAMENWERKING

Met de GZB is er een duurzame internationale samenwerking tot stand gekomen rond de introductie van Focus in Frankrijk, Albanië en Tsjechië. Ds. Geert Lustig is door de GZB naar Frankrijk uitgezonden en heeft de eerste stappen gezet in de coördinatie en vertaling van het programma. Aad van der Maas is werkzaam in Albanië, waar hij het Focustraject vertaalt en inzet in het kader van training voor lokale kerken. In Tsjechië wordt samen met Leendert Wolters onderzocht hoe het Focustraject aanvullend kan worden ingezet bij een traject van kerkvernieuwing. De Tsjechische Evangelische Alliantie en de Církev Bratrská bieden dit op grote schaal aan.

Met de HGJB wordt de samenwerking voortgezet. De jongerenorganisatie verzorgt in Focusgemeenten enkele toerustingsavonden voor jeugdwerkers, catecheten en ouders. Ook aan de revisie van het kinder- en jeugd materiaal van Focus levert de HGJB een substantiële bijdrage. In het voorjaar hebben we kennisgemaakt met de opvolger van Neil Hudson bij het LICC; Steve Rouse. Hij kwam in februari over vanuit Londen om een bijdrage te leveren aan een predikantendag.

De contacten met de Deputaten Evangelisatie van de Christelijke Gereformeerde Kerken worden gecontinueerd in de persoon van ds. Jelle Nutma. Enkele voorgenomen voortrajecten zijn uitgesteld. Het is de verwachting dat hier in 2021 vervolg aan kan worden gegeven.

03

IMPACT

INLEIDING

In de afgelopen jaren heeft de afdeling IZB Impact zich gericht op inhoud en kwaliteit. Voor 2020 waren goede plannen opgesteld om de ingeslagen weg verder vorm te geven. Het plan was om nieuwe pioniersplekken te starten, nieuwe materialen te ontwikkelen en de geleerde lessen te integreren in de begeleiding. Ook voor ons geldt dat het jaar anders verliep dan we hadden verwacht en gehoopt.

De start van het jaar was positief en bemoedigend. Zo organiseerden we in januari een mooie tweedaagse. Ieder kalenderjaar trapt Impact af met een retraite voor de werkers die verbonden zijn aan de verschillende initiatieven in het land. In 2020 stond het thema 'Zien we er nog heil in?' op het programma. We dachten na over motieven om missionair werk te doen en welke aanpak daarin vruchtbaar is. Daarnaast was het goed om elkaar te zien en te spreken. Een vorm van ontmoeting die we later in het jaar meer dan ooit zouden missen.

PIONIEREN TIJDENS CORONA

De pandemie had grote invloed op de initiatieven waarbij wij als IZB Impact betrokken zijn. Net zoals in bestaande kerken viel de onderlinge ontmoeting weg – met levensgrote consequenties voor alle missionaire initiatieven die juist bezig zijn met verbinden. Na de eerste verwarring zagen we gelukkig veel staaltjes van veerkracht en creativiteit. Er werden online samenkomsten gehouden, podcastuitzendingen gemaakt en videoboodschappen verstuurd. Daarnaast werd gezocht naar mogelijkheden om op afstand pastorale bijstand te geven.

De pandemie had grote invloed op de initiatieven waarbij wij als IZB Impact betrokken zijn. Na de eerste verwarring zagen we gelukkig veel staaltjes van veerkracht en creativiteit.

Naast nieuw elan waren er ook onzekerheid en zorgen. Met name de jonge initiatieven bleken kwetsbaar. Ook op plekken waar (nog) geen samenkomsten werden gehouden, had men moeite met het onderhouden van contacten. Dat roept de vraag op: wat zijn de consequenties voor onze geloofsgemeenschap op de lange termijn?

Rondom de zomer, toen de maatregelen afgeschaald werden, hebben we iets kunnen zien van de gevolgen van deze crisis. Het is nog te vroeg om die precies te duiden en we willen de diversiteit tussen de initiatieven niet tekort doen, maar er valt wel iets over te zeggen: Veel

geloofsgemeenschappen blijken, ondanks de beperkingen, behoorlijk vitaal. Mensen die nauw betrokken waren, blijven ook betrokken. De reden is dat pioniersplekken sterk vanuit de onderlinge relatie zijn opgebouwd. Daarnaast zijn ze kleinschalig, wat betekent dat mensen sneller gekend én gemist worden. De zorg betreft met name de mensen die in de brede rand om de gemeenschappen verblijven. Naast zorgen waren er ook verrassingen. De digitale vormen en de omstandigheden blijken ook voor nieuwe mensen een reden te zijn om contact te zoeken en betrokken te worden.

STARTBEGELEIDING

De startbegeleiding gericht op nieuwe pioniersplekken bleek in coronatijd niet eenvoudig. Het proces viel in eerste instantie veelal stil en was daarna op plekken die nog maar net begonnen waren, moeilijk op te pakken. Zonder fysieke ontmoeting is het heel moeilijk om te luisteren en verbinding te maken. Nieuwe activiteiten opstarten was nauwelijks te doen. In de loop van het jaar hebben we in de meeste gevallen samen met de betrokken teams gekozen voor een pragmatische aanpak – vooral kijken naar wat er wel kon.

We kijken vooral naar wat er wél kan. Er wordt digitaal of op kleine schaal van alles geprobeerd.

Bij het uitbreken van de coronacrisis waren we ook met meerdere plekken al verder op weg. In een paar gevallen hebben we daar de startbegeleiding aangepast en konden we wel door en soms afronden. Dat leidde in de meeste gevallen niet tot een formele start, dat proces werd doorgeschoven. De meeste teams en kerken beginnen liever officieel als er weer meer mogelijk is. Dat betekent niet dat er niets gebeurt op deze plekken. Er wordt digitaal of op kleine schaal van alles geprobeerd.

ONTWIKKELING MATERIALEN EN LEREN VAN DE PRAKTIJK

In de afgelopen jaren is steeds meer eigen materiaal ontwikkeld om de pioniersplekken in de startfase maar ook in de uitvoering te helpen. Het doel van de materialen is om de geleerde lessen binnen de bestaande plekken breed beschikbaar te maken. Ook in 2020 zijn er nieuwe materialen geschreven en ontwikkeld. Wel bleek het proces van 'leren uit de praktijk' moeilijk vorm te geven. We hadden ons voorgenomen op dit punt aan een concrete aanpak te werken. Bij de ontwikkeling van materialen hebben we hier zeker aandacht voor gehad. Daarnaast zijn we als afdeling ook meer onze eigen lessen gaan noteren.

PIONIEREN OP HET DORP

De beleidskeuze om uitsluitend gericht te zijn op missionaire gemeenschapsvorming betekent dat we geen aanbod hebben voor kerken die iets willen betekenen voor een doelgroep maar niet willen (of kunnen) kiezen voor de vorming van een geloofsgemeenschap. In 2020 hebben we materiaal ontwikkeld gericht op pionieren op het dorp, maar vanwege de beperkingen is het niet gelukt om hiermee een pilot te starten. We hopen dit in 2021 op drie plekken een vervolg te geven.

SAMENWERKING TEAM PIONIEREN PKN

De afdeling Impact is nauw betrokken bij het programma pionieren van de PKN. We vergaderen mee met het team pionieren en leveren een bijdrage aan de leergemeenschap (o.a. pionierstraining).

LEER- EN INSPIRATIEPROGRAMMA

Bestaande elementen in het programma zoals de jaarlijkse tweedaagse hebben gewoon plaatsgevonden. Intervisie deden we ook, in de meeste gevallen online. Studiemomenten met een fysieke ontmoeting zijn niet georganiseerd. Wel hebben we een aantal zogeheten 'Benen op tafel'-gesprekken georganiseerd. Met input van werkers uit het land kozen we een onderwerp waarin we verder zonder agenda met elkaar via Zoom in gesprek gingen.

Programmaonderdelen 2020

- Tweedaagse met als thema 'Zien we er nog heil in?'
- Online 'Benen op tafel'-gesprekken met een specifiek thema
- Vier (online) contactmomenten met intervisie

KERNGEMEENTE

De geloofsgemeenschap Geloven in Spangen (GiS) is ontstaan uit missionair werk onder de verantwoordelijkheid van de Hervormde gemeente Delfshaven. In de afgelopen jaren zijn door GiS meerdere stappen gezet richting volwassenheid en zelfstandigheid. In 2020 had GiS de primeur om als eerste de nieuw gecreëerde status van kerngemeente te ontvangen bij besluit van de synode.

NIEUWE INITIATIEVEN EN ONTWIKKELINGEN

In 2020 zijn geen nieuwe intentieverklaringen getekend gericht op de komst van nieuwe pioniersplekken. Eén pioniersplek kon formeel van start gaan. Daarnaast werden drie missionaire initiatieven geëvalueerd en beëindigd.

Ontwikkelingen binnen projecten

- In Rotterdam startte Geloven in BoTu (Bospolder-Tussendijken). Deze pioniersplek is ontstaan onder de verantwoordelijkheid van kerngemeente Geloven in Spangen.
- Het project Gebedsposten is als pioniersplek gestopt. Het plaatselijke werk gaat wel door maar niet als pioniersplek. Het landelijke werk wordt door Ron van der Spoel voortgezet vanuit Limburg.
- De pioniersplek De Echo in Rotterdam is gestopt. Mede door de veranderende omstandigheden in de wijk liep de belangstelling voor activiteiten terug. Na evaluatie bleek onvoldoende uitzicht te zijn op een duurzame geloofsgemeenschap. Johan Bos nam afscheid als pionier.
- De pioniersplek OMG in Rotterdam is als pioniersplek gestopt. Ook hier bleek te weinig perspectief op een duurzame geloofsgemeenschap. Enkele betrokkenen blijven ontmoetingen organiseren. Pionier Arte Havenaar nam afscheid.
- Ds. Paul Visser nam afscheid als pionier van Huis voor de Ziel in Amsterdam. Hij is inmiddels verbonden aan de Maranathakerk in Rotterdam-Zuid.
- In Goes is een pioniersplek gestart in samenwerking met Stichting Gave. De IZB was niet betrokken bij de start van deze plek maar geeft inmiddels wel begeleiding. Het echtpaar Azhar en Sarmad Al Anbary geeft leiding aan deze groeiende Arabisch-talige gemeente.
- Peter Huijser nam afscheid als pionier van Het Badhuis in Zwijndrecht. Hij werd voorganger van de Boezemkerk in Bolnes, een wijk van de gemeente Ridderkerk, en is daarnaast de pionier van een pioniersplek die hier in 2021 van start gaat.
- Het project met De Ontmoeting in Almelo werd geëvalueerd en afgerond. Het werk blijft doorgaan maar niet in de vorm van een project. De manier waarop het werk hier gezegend is, geeft reden tot dankbaarheid.

OVERZICHT MISSIONAIRE INITIATIEVEN IZB IMPACT IN 2020

Gemeenschapsvorming & kerkplanting	
Groningen Het Pand	Jan Waanders (IZB)
Rotterdam Geloven in Spangen	Nico van Splunter (IZB)
Rotterdam Licht op Zuid	Martijn Weststrate (IZB)
Zoetermeer Perron 61	Timo Hagendijk
Werken aan missionaire (re)vitalisering van gemeente (kerk in de buurt en netwerkkerk)	
Almelo Wijkgemeente De Ontmoeting	Catherinus Elsinga
Werken aan een missionaire levenshouding: gemeente als vormingsplek en oefenplaats	
Groningen Martinikerk	Pieter Versloot (IZB)
Pioniersplekken PKN via IZB	
Almelo LINKT	Rob en Agnes de Lange
Amersfoort Gebedsposten	Ron van der Spoel (IZB)
Amsterdam Hebron	Jurjen de Bruijne
Amsterdam Huis voor de ziel	Paul Visser
Bussum Dertigers Connect	Leendert van der Sluijs
Capelle aan den IJssel Familiehuis Schollebaar	Johan van der Klooster
Goes Huis van Vrede	Sarmad en Azhar Al Anbary
Hilversum Vitamine G	Kaj en Rianne ten Voorde
Huizen De Brug	Jan Verkerk
Nieuwegein Cross Cultural	Theo Vreugdehil (IZB)
Rosmalen CRUX	Wolter Stijf
Rotterdam Geloven in BoTu	Nico van Splunter (IZB)
Rotterdam De Bron	Roeland van Dam
Rotterdam De Echo	Johan Bos
Rotterdam Kerk op de Kop	Hans van Dolder
Rotterdam OMG	Arte Havenaar
Rotterdam Oranjekerk	Jurek Woller
Sebaldeburen Het Anker	Joost van den Berge
Utrecht De Haven	Mirjam Verschoof
Zwijndrecht Het Badhuis	Peter Huijser
Ondersteuning projectmatig missionair werk - netwerk IZB waarbij werkers en/of gemeenten gebruik maken van begeleidingsaanbod door de programmalijn	
Limburg	Ron van der Spoel
Voorthuizen	Wim van der Vegte
Veenendaal	Nico Grijzenhout (IZB)

04

AREOPAGUS

Het jaar onzes Heren 2020 werd gestempeld door een pandemie. Dat heeft ook het werk van Areopagus beïnvloed en gehinderd, maar ook gestimuleerd en alert gemaakt.

TRAINEN

In 2020 is Paul Visser begonnen met het organiseren van vier regionaal gespreide 'PredikantenTafels'. Per tafel doen zo'n 10 predikanten mee; zij oefenen in een gezamenlijk proces een existentiële vorm van prediking. Vanaf oktober 2020 kwamen vier tafels bijeen, met in totaal 36 deelnemers. Verschillende bijeenkomsten moesten uitgesteld worden, maar het proces is gaande gehouden. De paradox is dat juist in deze complexe en veeleisende tijden toerusting van predikanten ook zeer gewenst is en gewaardeerd wordt.

Wim Dekker hield leesmiddagen over 'Schepping als vindplaats van God' (13 deelnemers). Doel van deze middagen is om theologische thema's te bespreken die op de achtergrond van prediking een belangrijke rol spelen en daarom om doordenking vragen.

Omdat fysieke bijeenkomsten problematisch werden (en omdat we tegelijkertijd aanvoelden dat er druk op prediking en op predikanten kwam), zochten we naar nieuwe digitale manieren van toerusting. In de eerste helft van het jaar organiseerden we 'Samen preken in crisistijd', met een gratis wekelijkse digitale preekschets (235 deelnemers). We verlengden die serie met een aanbod van preekschetsen rond Pasen (25 deelnemers). Tijdens de adventsperiode en rond Kerst hebben we dat opnieuw gedaan (150 deelnemers).

In de evaluatie van deze projecten ontdekten we een belangrijke vraag: richten we ons op kwalitatieve reguliere Predighilpe (en ontwikkelen we ons als een soort homiletisch kenniscentrum), of focussen we ons meer op de missionaire dimensie van prediking, en trainen we predikers hoe zich te richten op buitenstaanders, twijfelaars en 'terugdeinzers'? Gaandeweg het jaar, en na uitvoerige gezamenlijke reflectie, merkten we dat onze voorkeur uitgaat naar het tweede aandachtspunt. Daar ligt het eigene van Areopagus, daar klopt het hart van de IZB, daar zit ook een sterk besef van urgentie.

In 2020 was er één live training, over de toepassing van de preek ('Bring it home, preacher!'). De cursus was volgeboekt. Dat gold ook voor 'Het goede leven coram Deo', maar deze cursus werd uitgesteld (naar juni 2021).

LUISTEREN EN INNOVEREN

In 2020 is onder de titel 'Areopagus Lokaal' een pilot uitgevoerd in de Westerkerk in Veenendaal. Doel is om als Areopagus niet slechts predikanten te trainen, maar ook om het hele klimaat rondom prediking in de gemeente te benoemen en in zekere zin ook te trainen (inclusief de rol van de kerkenraad, de luisterrol van de gemeente, en de missionaire dimensie van prediking).

De pilot bestond uit een gesprek met de predikanten en de voorzitter van de kerkenraad (gezamenlijk en separaat), 2 keer een AreopagusTafel met 2 keer 8 gemeenteleden en een kerkenraadstraining. Vanuit Areopagus schrijven we gedurende dit proces een 'profiel' dat is besproken met de kerkenraad. De laatste etappe, een gemeenteavond over prediking, is uitgesteld. In 2021 zal er vanuit Areopagus een aanbod worden geformuleerd over de vraag hoe in lokale kerken de thematiek van 'prediking, gemeente en missie' geagendeerd en getraind kan worden.

Naast de wekelijkse bijdrage van de programmaleider aan de Bijbelpodcast 'Eerst Dit' werd in 2020 een innovatieve vorm verkend: 'Dit Dus'. Opzet was om met jonge tijdgenoten te spreken over existentiële thema's, met de hoop vandaaruit ook grondthema's van het christelijk geloof te kunnen benoemen. In samenwerking met de EO werden 12 interviews opgenomen. We probeerden erachter te komen of vormen als deze misschien ook op lokaal niveau gehouden kunnen worden (gesprekken met dorpsgenoten, mensen uit het netwerk van gemeenteleden). Theologische observaties uit de interviewserie worden verwerkt in het boek over missionaire prediking dat de programmaleider aan het schrijven is.

De app Eerst Dit is 65.000 keer gedownload, en dagelijks luisteren rond de 30.000 luisteraars naar een Bijbelpodcast. De weekend-interviews van 'Dit dus' worden beluisterd door 12.500-20.000 abonnees.

Een pendant van deze innovatie is dat we in de toerusting van predikanten ook meer multimediale vormen gebruiken. Voor het adventsproject werden gesprekken opgenomen met Prof. Beatrice de Graaf en ds. Pieter Versloot (audio en video). Onderwerp van gesprek was de vraag hoe 'verlossing' (de titel van onze serie was 'Verlos ons!'), een rol speelt in hun eigen leven, maar ook in onze samenleving en in de recente geschiedenis. Daarnaast is voor de oudejaarsdienst een podcast gemaakt met dr. Arjan Plaisier, om samen met hem terug te kijken op het jaar 2020 en hoe dat te verwerken in de prediking. De middelen zijn bedoeld om predikanten te inspireren de link met het concrete leven van gemeenteleden in de preek te leggen.

De middelen zijn bedoeld om predikanten te inspireren de link met het concrete leven van gemeenteleden in de preek te leggen.

De onbestemdheid van de tijd bracht ons in 2020 ook op het agenderen van pregnante vragen. Samen met ds. Bert Karel Foppen, ds. Cock Blenk, Koos van Noppen en de programmaleider schreven we 'Moeten we het hier niet dringend over hebben?' Een vraag naar de duiding van leiderschapscrisis, de ecologische crisis, geopolitieke spanningen, voortgaande secularisatie, terrorisme, populisme, antisemitisme. Het stuk is later door de GZB uitgezet in partnerkerken, met als vraag aan hen: 'Wat zouden jullie de westerse kerken willen meegeven?' In een vervolg willen we de vele reacties op het stuk verwerken.

SCHRIJVEN

De programmaleider is begonnen met het schrijven van een boek over missionaire prediking. Werktitel is: Niet ver van een ieder van ons. Over missionaire intelligentie in prediking. Een index van 10 hoofdstukken is gemaakt, en de eerste 4 hoofdstukken zijn eind 2020, begin 2021 geschreven. De visiegroep leest mee, en in de maandelijkse mailing Company of Preachers gaan we collega's en experts vragen op hoofdstukken te reageren. In het boek zal ook de geschiedenis en methode van Areopagus (relationele prediking) verwerkt en uitgelegd worden. In die zin kan het boek ook als werkboek functioneren voor onze trainingen.

NETWERK

Elke maand publiceren we vanuit Areopagus een maandelijkse update van werkzaamheden, impressies, interviews en recensies. De mailing wordt naar 1000 mailadressen verstuurd. Het is een belangrijk middel om contact te houden met de doelgroep, en zo predikanten te ondersteunen in hun wekelijkse werk en prediking.

De mailing wordt naar 1000 mailadressen verstuurd. Het is een belangrijk middel om contact te houden met de doelgroep.

In het eerste half jaar van 2020 kwam ook vanuit het 'netwerk' de vraag of de programmaleider een semester homiletiek wilde geven aan de PThU, om Ciska Stark te vervangen tijdens haar studieverlof. In overleg met de directeur van de IZB is besloten daarop in te gaan. Door de academische link (PThU en ETF Leuven) blijft er levendig contact met zowel het vakgebied als ook met theologiestudenten en dus toekomstige collega's.

Met de PEP is samenwerking gezocht inzake een gezamenlijke studiedag rond de proefschriften van Henk Stoorvogel en de programmaleider. Helaas moest die worden uitgesteld. Mogelijk wordt die in 2021 alsnog gehouden. Doel van de studiedag was mede om evangelische, pinkster- en protestantste voorgangers en predikanten met elkaar te laten studeren.

KERNTEAM

In de visiegroep is Marleen Voortman-Klomp voorzitter geworden. Richard Saly en Anja van Maanen namen, na meerdere jaren lidmaatschap, afscheid. Voor hen worden nieuwe leden gezocht, onder wie niet-theologen. Eind 2020 werd Marieke Verkaik benoemd tot office-manager van Areopagus. Dat is een wezenlijke verbetering gebleken. Rond die tijd kwam ook groen licht voor een 0.4 fte-betrekking van Paul Visser, naast zijn predikantschap in Rotterdam. Op deze manier is een kernteam Areopagus ontstaan (Marieke, Paul, Koos en Kees), die gedurende de tweede helft van de coronacrisis ook tweewekelijks via Zoom contact had. We zijn dankbaar voor de hechtheid van dit team, en ook van de gedeelde passie. Ook de contactmomenten met de visiegroep zijn geïntensiveerd: het zijn vertrouwelijke, vruchtbare en kritische gesprekken over wat ons te doen staat. In het afgelopen jaar speelde de directeur hierin een zeer collegiale, faciliterende en stimulerende rol. Hij dacht mee, stelde ons in staat om op deze manier te werken, en stimuleerde tot innovatie.

Daar zijn we allemaal dankbaar voor, midden in deze vreemde tijd.

DABAR

'Dabar heeft mij als persoon doen groeien in sociale vaardigheden en in persoonlijk geloof. Ik heb vaak gezien hoe God werkt door bijzondere omstandigheden heen. En ik gun dat iedereen.'

2020

Het jaar 2020 is ook voor Dabar bijzonder geweest. Tot en met maart liepen de aanmeldingen van dabaristen en campingpastors voor op eerdere jaren. Met de komst van corona stonden we voor een aantal grote uitdagingen, die gepaard gingen met veel onzekerheden. We hebben het Dabarwerk steeds opnieuw in Gods handen gelegd. Het is niet ons werk, maar Gods werk. In die afhankelijkheid zijn we aan de slag gegaan. Wekelijks moesten we bijsturen in verband met de veranderende omstandigheden. Dit jaar heeft ons uitgedaagd om creatief en inventief te zijn, te kijken en te handelen naar wat wel mogelijk is in plaats van te kijken naar wat niet kan. Met verwondering en dankbaarheid kijken we terug op een gezegend en bijzonder Dabarjaar. Alle eer aan God!

TOERUSTING IN CORONATIJD

Toerusting is een van de pijlers onder het Dabarwerk. Vanwege de coronamaatregelen vanaf maart was het niet mogelijk om fysieke toerustings-events te organiseren. Daarom hebben we alle bijeenkomsten online vormgegeven. Voor de teamleiderstraining zijn zes workshops opgenomen, gegeven door Joel Aerts en Harry van Haften, experts op het gebied van leiderschap. De teamleiders bekeken deze voorafgaand aan het webinar op 18 april. Ze konden casussen indienen die tijdens het webinar door de experts werden besproken.

Met teamleiders en de plaatselijke commissies zijn Zoomsessies gehouden over praktische zaken rondom het leiding geven in coronatijd. Omdat teams niet fysiek bij elkaar konden komen tot de zomer moest al hun voorbereiding ook online gebeuren. Bij veel teams liep dit goed, maar andere hadden hier meer moeite mee. De plaatselijke commissies pakten hun rol goed op en hebben hun teams goed begeleidt. Ook voor de campingpastors zijn online toerustingsavonden georganiseerd.

Het Dabar Ontmoetingsweekend onder het thema In Between vond ook online plaats door middel van een webinar voor dabaristen, campingpastors en plaatselijke commissieleden op vrijdagavond 29 mei. Acht workshops waren van tevoren opgenomen en dabaristen en campingpastors konden deze op een zelfgekozen moment bekijken. De Dabarband had een aantal liederen opgenomen, er was een teamchallenge en een praktisch blok, Tijs van den Brink sprak over oordeelloos luisteren. Ds. Kees van Ekris, hoofd van Areopagus, verzorgde de uitzenddienst.

VOORBEREIDINGEN EN WERVING IN CORONATIJD

Tot 6 mei bleef het zeer onzeker of er wel Dabar-activiteiten konden plaatsvinden op de campings. Maar we bleven erin geloven! Alle voorbereidingen en toerustingsmomenten hadden tot doel om dabaristen en campingpastors maximaal online voor te bereiden op het doen van Dabar in de zomer van 2020. Coronaprotocollen zijn ontwikkeld waarin we de richtlijnen van de overheid volgden. Dabarteams werden verkleind zodat de 1,5 meter afstand gehandhaafd kon worden. Op campings werd gezocht naar ruimere verblijfloccaties voor de teams en voor de activiteiten. Er is diverse keren geschoven met dabaristen naar een ander team en/of camping. De meesten hadden hier geen moeite mee.

Helaas is er op vier locaties (Noordduinen-Katwijk, 't Molke-Rijssen, Polsmaten-Nunspeet, De Witte Tent-Schoorl) geen Dabar geweest vanwege niet te overziende coronarisco's of het niet afgeven van een vergunning. Op camping Polsmaten is wel een campingpastor twee weken actief geweest.

Eind mei waren alle teams vol en konden 70 jongeren die zich hadden aangemeld niet geplaatst worden op een camping. Dit had onder andere te maken met kleinere teams en vier locaties die niet doorgingen. Alle teams vol in juni en 70 jongeren die niet geplaatst konden worden - dat hadden we nog niet eerder meegemaakt. In 2019 deden 47 teams Dabar op 21 campings. Nu 45 teams op 16 campings. Het aantal weken Dabar in 2020 is nagenoeg hetzelfde geweest als in 2019, het lukte toen helaas niet om alle teams vol te krijgen. Op twee locaties hebben we een extra week kunnen doen. In totaal hebben 248 jongeren en 20 campingpastors Dabar gedaan. Het percentage ervaren dabaristen was 59%, nauwelijks hoger dan voorgaande jaren (57%, 50% en 54% in respectievelijk 2019, 2018 en 2017). Kennelijk heeft corona de aanwas van nieuwe dabaristen niet gehinderd.

'Na 4 jaar op deze camping heb ik dit jaar voor het eerst een serieuze Bijbelstudie gedaan met de tieners (16-19 jaar) op de camping. Dit hebben we buiten het programma om georganiseerd voor alle geïnteresseerden. Wat was dit bijzonder om mee te maken. Om serieus de Bijbel in te duiken en na te denken over Romeinen 8: als God voor ons is, wie is dan tegen ons? De Heilige Geest waaide daar ontzettend en dat ervoeren wij als teamleden, maar we zagen ook interesse en verlangen opbloeien bij de tieners. Dit hadden we nooit kunnen dromen, toen we daar dit jaar weer aankwamen. God is zoveel groter dan wij ooit kunnen vatten.'

ONTWIKKELING MATERIALEN

Het materiaal voor de kinderclubs, gericht op kinderen die weinig of niets weten van de Bijbel, werd dit jaar geheel vernieuwd. Elke kinderclub start bij de belevingswereld van het kind. Vandaaruit wordt de brug naar een bijbelverhaal gemaakt.

Voor de tieners hebben we gebruik gemaakt van Rock Solid en Solid Friends (YFC). Alle materialen zijn digitaal verspreid.

Er zijn nieuwe T-shirts en banners (beachvlaggen) ontworpen om de zichtbaarheid en de uniformiteit van Dabar te vergroten op de campings en in de stad. Alle vrijwilligers kregen een T-shirt met het Dabarlogo en hun eigen naam. Dankzij een sponsoractie zijn de kosten van de T-shirts gedekt. De banners werden aangeschaft door de plaatselijke commissies.

'We baden een dag voor een bepaald gezin met tieners. Die avond werden we uitgenodigd om wat bij hen te komen drinken. We hebben gebeden voor de tieners, de dag erna kwamen de tieners met vragen over het geloof. We hoefden ons geloof niet 'op te dringen', mensen kwamen zelf.'

DABARZOMER

Het Dabarseizoen liep van 11 juli tot en met 22 augustus 2020. Omdat vanwege corona veel Nederlanders in eigen land op vakantie gingen waren de campings overvol. Met kleinere teams was het voor de dabaristen een uitdaging om optimaal invulling te geven aan Dabar. Kinderclubs van meer dan 70 deelnemers per dag waren geen uitzondering en ook het aantal tieners was veel hoger dan andere jaren. Er zijn mooie gesprekken gevoerd door campingpastors en dabaristen. Op campings waar al meerdere jaren hetzelfde Dabarteam en/of dezelfde campingpastor aanwezig was, ontstond grote openheid voor het evangelie. Bijbels werden uitgedeeld, er werd gebeden, er werd een Bijbelapp-groepje gevormd en zoekers zagen iets van de liefde van Christus door het Dabarwerk heen. Alle teams en campingpastors kregen tijdens hun Dabarperiode minimaal een keer bezoek vanuit IZB Dabar ter bemoediging en coaching.

Dit jaar hebben we voor het eerst Dabar in de stad gedaan. In samenwerking met diaconaal centrum Goud van Noord in Rotterdam heeft een ervaren Dabarteam een week lang allerlei activiteiten in de wijk Oude Noorden georganiseerd. Goud van Noord heeft zodoende nieuwe contacten met wijkbewoners kunnen leggen en voortzetten. Een mooie manier van vruchtbare samenwerking. Voor 2021 staat er weer een Dabarweek met Goud van Noord gepland. In het najaar is het eerste contact gelegd met De Bron in Rotterdam Crooswijk om ook daar een Dabarweek te organiseren in 2021. De afdelingen Dabar en Impact hebben hierbij samengewerkt.

Doordat alle voorbereiding online plaatsvond, werd de teambuilding het meeste gemist. Ondanks deze beperking hebben de meeste teams goed gefunctioneerd. Teamleiders hebben hun rol goed opgepakt en zijn gegroeid in leiderschap. Niemand heeft corona gekregen tijdens de Dabarzomer. Hiervoor zijn we enorm dankbaar.

Vanwege corona kon de afsluitende Celebration dit najaar ook niet doorgaan. Er is aan alle thuisgemeenten van de dabaristen en campingpastors gevraagd ruimte te geven voor het delen van ervaringen en God te danken voor wat Hij door hen heen heeft gedaan. Een aantal gemeenten heeft hier actief gehoor aan gegeven. Hier zou in de toekomst meer aandacht aan besteed kunnen worden.

CRM

De IZB heeft in het najaar een nieuw CRM-systeem gekregen. Voor de afdeling Dabar is een module ontwikkeld ter vereenvoudiging van de aanmeldingsprocedure. Ook de monitoring wordt hierdoor inzichtelijker. Vrijwilligers kunnen in de eigen IZB-omgeving een account aanmaken, hun gegevens up-to-date houden, aanmeldingen doen en hun VOG uploaden. Op de website staat een actueel overzicht van inschrijvingen per periode en per camping. Dit alles uiteraard AVG-proof.

ONDERZOEK EN VERDERE ONTWIKKELINGEN

Eind 2019 heeft de PThU een onderzoek gedaan naar het missionair bewustzijn en handelen van christelijke jongeren. Dit in opdracht van de IZB, HGJB en GZB. Het onderzoeksrapport is op 29 april gepresenteerd in de vorm van een online minisymposium. (Dit rapport, inclusief een korte reactie, is hier te downloaden.)

In december hebben we samen met de HGJB twee online rondetafelgesprekken gevoerd met twintig jongeren (16-tm 25 jaar) die de enquête uit bovenstaand onderzoek hadden ingevuld. Met hen is gesproken over de vraag waarin ze willen groeien en waarbij ze ondersteuning nodig hebben. In 2021 worden deze gesprekken geëvalueerd en krijgen ze een vervolg.

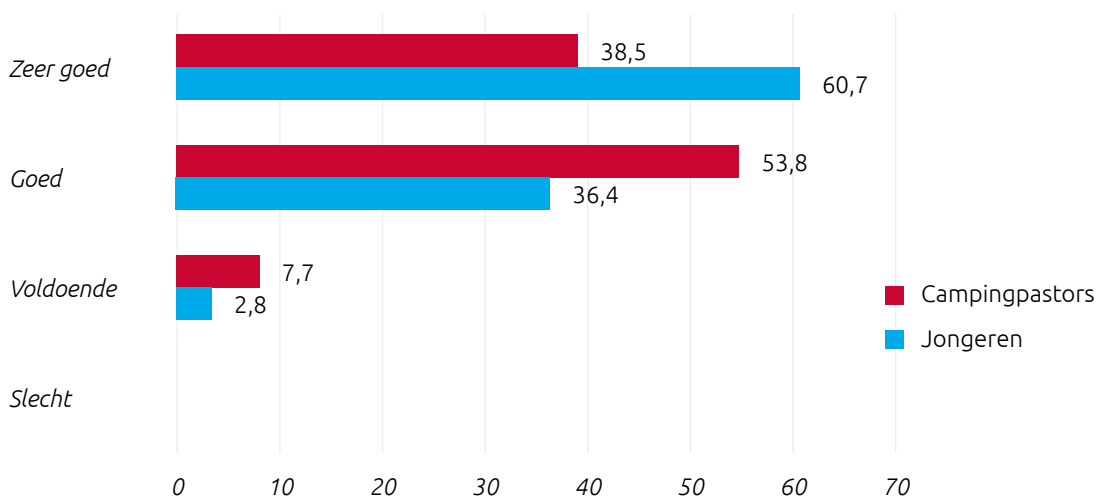
Er is een begin gemaakt met het verkennen van de ontwikkeling van Dabar naar een missionaire jongerenbeweging. Doel is om meer jongeren door het jaar heen toe te kunnen rusten in het wortelen in het geloof en discipelschap. De afdelingen Dabar, Focus en Impact zullen hiervoor nauwer gaan samenwerken. Een strategisch implementatieplan is in wording.

Er is een groot potentieel aan (jongere) gemeenteleden binnen de PKN die door Dabar kunnen worden geholpen bij het vergroten van hun missionair bewustzijn. Dit jaar hebben we geconcludeerd dat we meer direct contact met de kerken moeten opbouwen om Dabar blijvend onder de aandacht te houden. Dat diverse plaatselijke commissies kampen met vergrijzing, is een signaal dat we serieus moeten nemen.

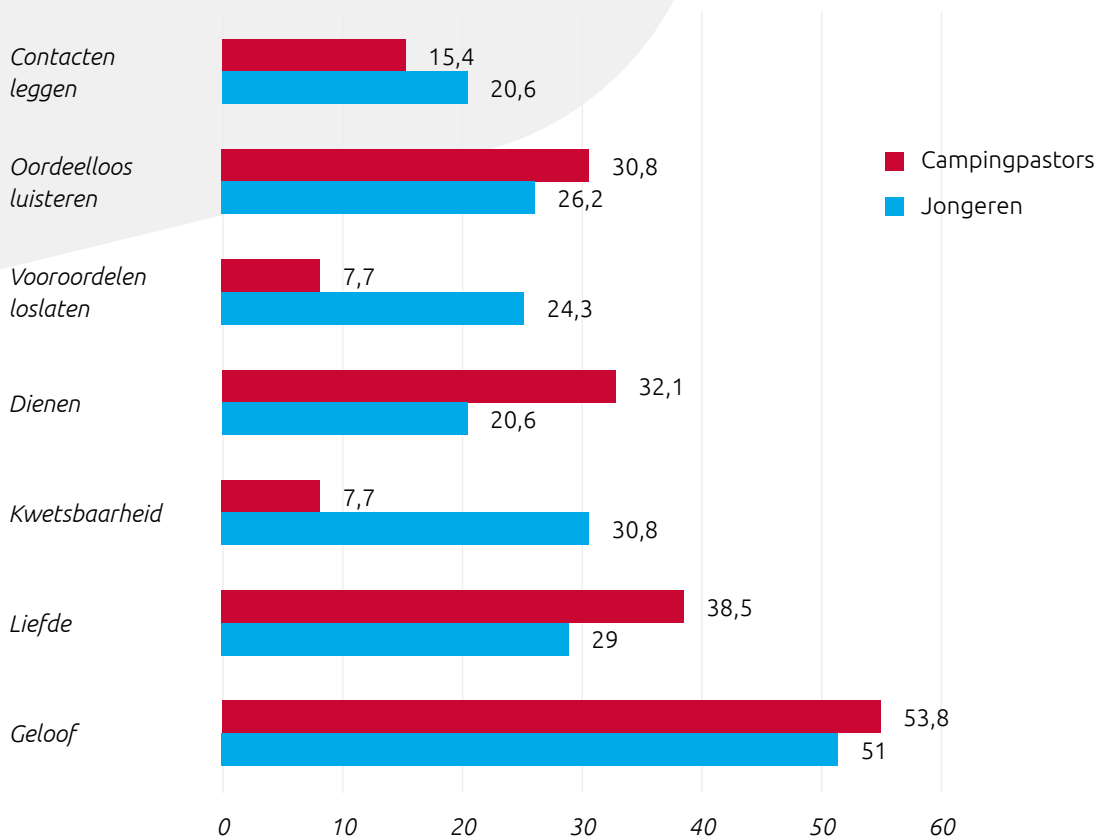
'Na een enorm grimmige avond met bizar pestgedrag onder de kinderen (waarbij ouders niet ingrepen) kwam er een bovennatuurlijke ommekeer. Er ontstond rust bij de kinderen en er werden bijzondere gesprekken gevoerd. Dat was een hoogtepunt in mijn Dabarperiode.'

REACTIES VAN VRIJWILLIGERS OP HUN DABARPERIODE

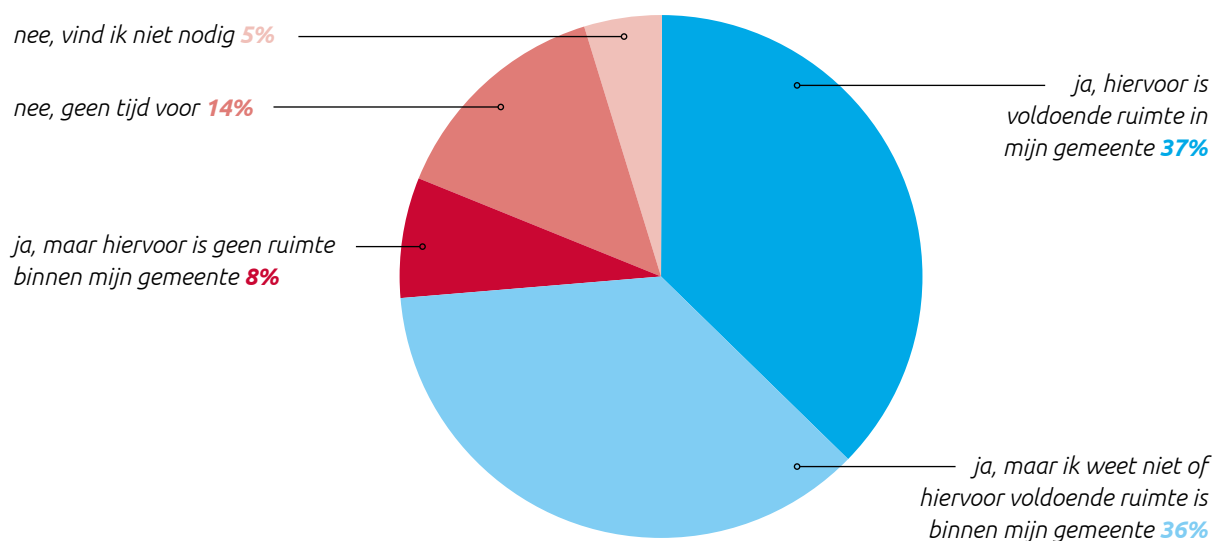
Waardering Dabarperiode 2020 (in %)

Waarin ben je gegroeid? (in % en meerdere antwoorden waren mogelijk)

Wil je (uit)delen van wat je hebt geleerd door Dabar te doen in je eigen kerkelijke gemeente? (in procenten)

'Tijdens de Dabarweek ging één tienerclub over dienen. Hierin leerde ik voor mijzelf ook dat ik het lastig vind om soms dingen op of weg te geven ten bate van m'n naaste. Dit wil ik blijven oefenen in mijn eigen gemeente, waar veel vraag is naar praktische hulp.'

DABAR IN CIJFERS

	Dabaristen ¹	Teamleiders	Campingpastors ²
Totaal	248	60	20
Gemiddelde leeftijd	20,3	20,7	57,6
Mannen	87	19	13
Vrouwen	161	41	7
Nieuw	104	9	7
Ervaren	144	51	13

	Aantallen
Aantal Dabar perioden³	45
Aantal Dabar teams	59
Aantal campings	16
Aantal gegeven kinderclubs	290
Aantal gegeven tienerclubs	240
Aantal gegeven sport- en spelactiviteiten	740
Aantal gehouden campingdiensten/bijeenkomsten	40
Aantal gehouden avondsluitingen	165

¹ Inclusief teamleiders

² Campingpastors komen als echtpaar of alleen

³ Een periode kan 1 of 2 weken bevatten

'Het pastorale en missionaire lopen vaak door elkaar heen in het camping-pastoraat. In gesprekken met christenen met grote persoonlijke problemen ligt het accent alleen op het pastorale, bij niet-christenen met problemen op de combinatie en bij niet-christenen zonder problemen op alleen het missionaire. Dat laatste type gesprek ontstaat bijvoorbeeld als vaders bij de kinderclub wachten op hun kinderen. Dan ontstaan er soms spontane en open gesprekken.'

Projectplanner

Woord voor de werkweek

Dit is een week van belangrijke dingen met verantwoordelijkheid en
een houding met veel impact hebben op hun dagelijkse werkzaamheden.
Just do it is het van belang dat in dagelijks tijd doorbrengen in de
werkdag voor het beste van de bijbel en geliefde zusters in de
relatie met God leren om 'vrij' op die week in vrees te uit te drukken.

06

DIRECTIE EN OPERATIONEEL MANAGEMENT

DIRECTIE

Structuur

Sinds 2019 is er de structuur met een eenhoofdige directie. Directeur-bestuurder Sjaak van den Berg werkt nauw samen met de operationeel manager, Eline de Boo. Eens per twee weken voeren zij overleg, waar nodig in aanwezigheid van het hoofd Financiën en Bedrijfsvoering en/of het hoofd Relatiebeheer en Fondsenwerving.

Directie

Met ieder van de afdelingshoofden vergadert de directeur geregeld over de voortgang van het werk op afdelingsniveau. De inhoudelijke aspecten van de activiteiten, de doelmatige uitvoering daarvan en de realisering van de doelstellingen worden daarin besproken. De afdelingshoofden ontmoeten elkaar wekelijks voor een update van de voortgang van het werk. Belangrijke knelpunten en initiatieven worden dan besproken. Daarnaast is er iedere zes weken een vergadering waarin grotere thema's worden besproken. In deze overleggen komt de kwartaalvoortgang aan de orde en wordt gewerkt aan visie- en beleidsontwikkeling. Bouwstenen voor het formuleren van beleid, door middel van fundamentele gedachtevorming over missiologische visie, beleid, strategie en innovatie worden dan aangedragen en verzameld.

Operationeel management

De operationeel manager geeft leiding aan het secretariaat. Maandelijks ontmoeten alle secretariaatsmedewerkers elkaar voor een uitgebreid overleg en wekelijks 'scrummen' ze om alle secretariële werkzaamheden af te stemmen, zo efficiënt mogelijk te laten verlopen en om samenwerking te zoeken. Er is in de loop van het jaar een nieuwe, evenwichtiger taakverdeling en nieuwe dynamiek ontstaan. Sommige taken zijn opnieuw verdeeld en er is grote hulpvaardigheid en solidariteit binnen het secretariaatsteam.

Het thema van het streven naar gezamenlijke huisvesting met het LDC staat (sinds het LDC plannen voor bescheiden ecosystemen aan de Synode presenteerde) op een laag pitje. Inmiddels heeft de IZB het Pakhuis aan de Breestraat aangekocht; de noodzakelijke asbestsanering is afgerond. Tijdens een gezamenlijke lunch zijn de wensen ten aanzien van grote en kleine verbeteringen in het pand geïnventariseerd.

Organisatieontwikkeling zit ook in de portefeuille van de operationeel manager. Het ID-team inventariseerde de wensen rond een gezamenlijk uitje. Op basis daarvan werd een plan gemaakt, maar tot daadwerkelijke organisatie van dit evenement is het vanwege corona niet gekomen. Wel zijn maandelijks digitale ID-lunches georganiseerd en vond er in september een coronaproof openingsfeest van het gerenoveerde Pakhuis plaats. Geen van de IZB-brede evenementen kon doorgaan, wel kwamen vanaf juni afdelingsoverleggen weer voorzichtig op gang, evenals het werk namens de IZB in de lokale gemeenten. De ALV die gepland stond voor 12 mei is doorgeschoven naar 8 oktober. Die moest noodgedwongen 'uitgekleed' (geen inhoudelijke paneldiscussie), maar wel kon een fysieke bijeenkomst met een beperkt aantal deelnemers voor het huishoudelijke gedeelte plaatsvinden.

In de afdelingsoverstijgende materiaalontwikkeling is niet alleen het derde deel van Geloven op Werkdagen verschenen, maar ook zijn de eerste pilots van de zogenaamde 'Zorgcast' in gang gezet in samenwerking met twee grote zorggroepen waarmee we samen podcasts maken. Daarnaast is onvermoeibaar verder gewerkt aan de nieuwe app IZB-Connect. Relatiebeheer, directie, operationeel management en de afdeling communicatie werkten verder aan de ontwikkeling en lancering van de app in samenwerking met kerkapp-bouwer Donkey Mobile. Deze stelde de lancering een aantal keer uit, maar op 27 november was het zover! Enkele kranten (ND, RD) besteedden er royaal aandacht aan en ook op de radio (EO Live, GNR) lieten we van ons horen. Rond Nieuwjaar hadden 2.000 mensen zich aangemeld als lid van IZB-Connect. Er zijn nog wel wat wensen ten aanzien van de app; daar zal in 2021 verder intern en met Donkey Mobile aan gewerkt worden.

Omdat rechtstreekse toerusting van gelovigen, vooral via nieuwe media, steeds belangrijker wordt, heeft de operationeel manager voor het IZB Jaarplan 2021 een beleidsstuk over Direct Content geschreven. Dit zal worden uitgewerkt door een nieuwe IZB-afdeling, genaamd IZB-Vandaag, die per 1 januari 2021 kwartier gaat maken onder leiding van Eline de Boo. IZB-Vandaag initieert, coördineert en produceert direct content in samenwerking met IZB-afdelingen en andere partners. Met direct content wordt in ons geval bedoeld: inspiratie en toerusting voor individuele christenen en niet-christenen om hun geloof te verdiepen, Jezus (meer) na te volgen en het evangelie te delen in het dagelijks leven en de eigen omgeving. Om dit te faciliteren is een nieuwe collega, Wouter Muskee, als medewerker Social Media aangetrokken.

Ook organisatie-overstijgende materiaalontwikkeling wordt gecoördineerd door de operationeel manager. In dat kader is in samenwerking met de GZB en HGJB het zomergezinsboekje (<https://www.zomergezinsboekje.nl/>) ontwikkeld. De oplage van 20.000 was binnen een paar dagen 'uitverkocht', online bleef het te downloaden. Een ander samenwerkingsproject met dezelfde bonden is de campagne #daaromzijnwekerk (<https://www.daaromzijnwekerk.nl/>). In eerste instantie bedoeld als gezamenlijke event na een moeilijke coronaperiode heeft het door het voortduren van de coronacrisis de vorm gekregen van een mediacampagne, inclusief een preekschets, Bijbelstudievideo's met verwerkingsvragen en materialen voor de jeugd. Doel is om het gesprek in de achterbannen over kerk-zijn in en na coronatijd op gang te helpen. En om te laten zien dat we er als bonden nog zijn! Op Hervormingsdag, 31 oktober 2020, werden vanaf dit #daarom-platform 95 stellingen over kerk-zijn gepubliceerd, waar de christelijke pers ruimschoots aandacht aan besteedde.

HRM

Een aantal jaren heeft de IZB geen gespecialiseerde HR-medewerker gehad, maar nam het hoofd bedrijfsvoering en financiën deze taken waar. Daarmee was continuïteit gewaarborgd, maar zijn wel diverse taken blijven liggen. Inmiddels heeft de operationeel manager de 'softe kant' van HRM

overgenomen en konden er door die ruimte nieuwe stappen genomen worden. Er is een gezamenlijke klachtencommissie met de GZB, HGJB en de Herberg ingesteld, klachtenprotocollen zijn herschreven, er is een stappenplan bij ongewenst gedrag geformuleerd, er ligt een update van het personeelshandboek. Daarin zijn de vernieuwde protocollen gepubliceerd en is duidelijke (contact-)informatie te vinden over de beschikbare klachtencommissies. Over de normen en waarden ten aanzien van integriteit, de protocollen, de beschikbare vertrouwenspersonen en de klachtencommissie is ook via interne e-mailnieuwsbrieven en tijdens een personeelsbijeenkomst met de medewerkers gecommuniceerd. De directie en HR-medewerker hebben daarbij benadrukt dat vragen en klachten ten aanzien van integriteit binnen de organisatie snel, serieus en discreet behandeld zullen worden. Er is overigens in 2020 geen melding van schending van de integriteitsnormen binnengekomen. Verder worden opleidingswensen actiever onderzocht en gehonoreerd. Twee CHE-stagiaires HRM die onderzoek deden naar de werkdruk werden begeleid. N.a.v. RIE is de animo voor een Preventief Medisch Onderzoek gepeild; de onderzoeken hebben ook plaatsgevonden. Daarnaast is er een tweede vertrouwenspersoon aangesteld en de aanstelling van de preventiemedewerker werd geformaliseerd. De werving en selectie van een nieuw hoofd van de afdeling Focus na het vertrek van het hoofd en twee andere medewerkers van deze afdeling vergde veel inspanning. Directeur-bestuurder Sjaak van den Berg moest in de aanloop naar de winter telkens een stapje terugdoen vanwege gezondheidsproblemen en de operationeel manager heeft, samen met andere collega's, een aantal werkzaamheden opgevangen. Ook is de vervanging van de directeur-bestuurder in dat kader formeel geregeld voor het geval hij niet in staat is zijn taken uit te voeren.

Het coronavirus bracht een stroom op gang van noodzakelijke maatregelen met betrekking tot hygiëne, thuiswerken, meeleven, etc. Die maatregelen moesten gecommuniceerd en geïmplementeerd worden.

Er waren de volgende personele wijzigingen in 2020:

In dienst	Uit dienst
Anne-Lize van Bochove- de Kruijff	Martijn van den Boogaart
Nathan Noorland	Jan-Maarten Goedhart
Wouter Muskee	Herman Paul
	Tineke van der Zwaag

Er zijn 41 medewerkers gedurende (een deel van) het jaar 2020 in dienst geweest. Per 31 december waren dat er 37. Het aantal fte's in 2020 bedroeg 26,8.

Jaar	Aantal medewerkers in dienst	FTE	Verzuimpercentage ¹
2016	47 medewerkers	22.0	0.7%
2017	39 medewerkers	26.1	0.4%
2018	40 medewerkers	25.1	1.4%
2019	46 medewerkers	25.2	0.95%
2020	41 medewerkers	26.8	0.45%

¹Verzuimpercentage (exclusief WAZO-verlof en gecorrigeerd voor deeltijdfactor)

Samenwerkingspartners

De IZB is er zich van bewust dat samenwerking met andere organisaties noodzakelijk en verrijkend is voor onze roeping. In 2020 heeft ze daar verder aan gewerkt. IZB en het Team Missionair hebben in het jaarplan 2020 onder andere beschreven dat de IZB het voornemen heeft vijf nieuwe pioniersplekken te stichten.

Op het terrein van coaching en intervisie werd intensief samengewerkt met Coby van der Zee (Dynanoia). Met verwante organisaties als de Gereformeerde Bond, de GZB en de HGJB heeft de IZB geregeld overleg over lopende zaken en mogelijkheden voor nadere samenwerking. Met GZB en HGJB wordt samengewerkt in de programmalijn Focus en via #daaromzijnwekerk (zie 6.1. Operationeel management).

Met de Bond van Hervormde Zondagsscholen, de Hervormde Mannenbond en de Hervormde Vrouwenbond zijn er geregeld contacten geweest tijdens de halfjaarlijkse overlegmomenten. Daarnaast vond er overleg plaats met de CGK en is de IZB betrokken bij de NZR en MissieNederland. Ook zijn er contacten met EW en New Wine.

COMMUNICATIE RELATIEBEHEER & FONDSENWERVING

In de staart van het eerste kwartaal stond de hele samenleving even stil, om daarna schoorvoetend weer in beweging te komen. Lockdowns beperkten het sociale verkeer, ook het kerkelijk leven moest abrupt overschakelen op livestreams en digitaal vergaderen. Al die ervaringen hadden direct en indirect invloed op het werk van de IZB.

In de staart van het eerste kwartaal stond de hele samenleving even stil, om daarna schoorvoetend weer in beweging te komen.

Een 'blessing in disguise' was, kunnen we terugblikkend vaststellen, dat de organisatie in de afgelopen jaren al veel had geïnvesteerd in digitale communicatie. De website, sociale mediakanalen, mailbestanden en digitale nieuwsbrieven zijn van cruciale betekenis gebleken.

Op het moment dat de crisis uitbrak was het een kwestie van alle hens aan dek om missionair werkers, predikanten en gemeenten vanuit de verschillende werktakken bij te staan, variërend van de praktijkgerichte hulp bij preekvoorbereiding, tot de handreiking bij telefonisch ouderenpastoraat. In de loop van 2020 kwamen er initiatieven bij zoals:

Fonds Hulp Dichtbij

Van onze werkers in het land hoorden we schrijnende verhalen, vooral vanuit onze missionaire plekken in achterstandswijken. Zo kreeg Nico van Splunter in Rotterdam-West contact met een Moldavische vrouw, die in het Westland werkte om geld te verdienen voor haar drie kinderen die bij haar moeder waren achterbleven. De coronacrisis betekende het einde van haar contract; ze moest rondkomen van de verkoop van straatkranten. 'Ze vertrouwt haar situatie aan God toe, maar is eigenlijk aan het eind van wat ze kan dragen', meldde een diaken.

Zo waren er meer situaties, waar de IZB kon helpen om de ergste nood te lenigen. Daarvoor hebben we een noodfonds opgericht om juist in deze tijd mensen in nood nabij te zijn met missionair-diaconale hulp. Er is in totaal € 37.000 opgehaald voor het fonds; meerdere projecten hebben er dankbaar gebruik van gemaakt.

App IZB-Connect

In 2020 is de app IZB Connect App gelanceerd, een nieuwe fase in de communicatie van de IZB met 'volgers', leden en betrokkenen. Verbinding is daarin een kernwoord: de app wil gebruikers helpen om dagelijks in verbinding te blijven met Jezus Christus, om ook anderen met Hem in contact te kunnen brengen. In een maand tijd zaten we over de 2.000 app-gebruikers.

De gratis app IZB-Connect kent een aantal vaste rubrieken. Dagelijks wordt nieuwe content geplaatst. Zo plaatst ds. Ron van der Spoel in de rubriek 'De Binnenkamer' vlogs over gebed; de podcast 'Woord voor de werkweek' krijgt wekelijks een vaste plaats. Onder de naam #Zokanhet biedt de app ervaringsverhalen en tips van mensen die weg van de navolging van Jezus gaan. Achter #Firstlove vindt de gebruiker een prikkelende column en in de rubriek 'Gezien?' doet de redactie een greep uit het media-aanbod van de voorbije week.

Fondsenwerving

Door de coronamaatregelen konden gedurende een groot deel van het jaar geen ondernemers, kerken of commissies worden bezocht. Open dagen, evenementen en vergaderingen werden geschrapt of werden – vaak in een afgeslankte vorm – digitaal vormgegeven. De crisis heeft maximale flexibiliteit van iedereen gevraagd, ook op het gebied van fondsenwerving. We hebben geprobeerd onze stakeholders daarin zo goed mogelijk te ondersteunen: de kerken die massaal moesten overstappen naar digitaal, ondernemers die hun handen vol hadden aan de eigen bedrijfsvoering en grote aantallen particulieren die opeens thuis zaten. Ondanks al die beperkingen hebben ze toch aandacht voor missionair werk gehouden en mogen we dankbaar terugkijken op het afgelopen jaar.

In totaal zijn de baten uit eigen fondsenwerving € 148.723,- hoger dan het jaar ervoor, een stijging van 6,6% tot € 2.385.617. Onder gewone omstandigheden zou dat al reden zijn tot grote dankbaarheid; hoeveel te meer nu!

Ondernemers

Het ondernemersnetwerk telt inmiddels meer dan 500 betrokken ondernemers. We proberen hen betrokken te houden via mail en fysieke bezoeken en de wekelijkse podcast Woord voor de werkweek. Daarnaast is er, in samenwerking met de afdeling Focus, een nieuwe uitgave gerealiseerd van het bijbelstudieboekje Geloven op werkdagen (deel 3). De inkomsten vanuit ondernemers zijn in 2020 weer gestegen, hoewel er wel enige onzekerheid is over de economische gevolgen voor 2021 in deze groep.

Kerken

Financieel gezien zijn de grootste verliezen in inkomsten voor ons geleden in de kerken, maar liefst € 207.500 minder dan in 2019. Het wegvallen van reguliere collecte-opbrengsten speelt ons parten; niet alle kerken waren even snel en efficiënt in de overstap naar digitaal collecteren. Daar zijn over de hele linie verliezen in geleden. Sinds de tweede lockdown is dit al wel veel beter geregeld, hoewel er behalve collectes nog steeds maar in beperkte mate fondsenwervende acties mogelijk waren.

Particulieren

Ondanks de relatieve onzekerheid zijn de inkomsten uit giften door particulieren gegroeid. Vooral periodieke giften en de inkomsten vanuit de fondsenwervingsacties van Eerst Dit zijn gestegen.

Eerst Dit

Eerst Dit wil via toegankelijke bijbelpodcasts van hoge inhoudelijke en productionele kwaliteit, dagelijks christenen bereiken, hen opbouwen in geloof en stimuleren het evangelie van Jezus te verspreiden op de plek waar ze wonen en werken. De app Eerst Dit is meer dan 65.000 keer gedownload. Meer dan 30.000 gebruikers luisteren er dagelijks naar. Het concept blijkt twee jaar na lancering nog steeds van onschatbare waarde.

Tijdens de eerste lockdown zijn er extra edities geweest op zondag, speciaal gericht op dit onderwerp. De luisteraars hebben hier veelvuldig positief op gereageerd, zagen het echt als een steun in de rug in deze onzekere tijd.

Ondanks de coronaperikelen zijn we er toch in geslaagd in het najaar één van de gekoesterde innovatie-wensen te realiseren: een variant voor kinderen in de bovenbouw van de basisschool onder de noemer 'Eerst dit 4 Kids'. Een creatief concept waarbij kinderen spelenderwijs vertrouwd raken met Bijbelverhalen. Eerst dit 4 Kids is vanaf oktober zo'n 150.000 keer beluisterd. De serie van 42 afleveringen is inmiddels afgelopen, maar is online nog te beluisteren. Dat gebeurt dagelijks nog een paar honderd (!) keer. Voor komend jaar staan er meerdere nieuwe initiatieven op de planning.

Eerst Dit won zilver bij de Dutch Interactive Awards en was bovendien met een maandbereik van ruim 210.000 luisteraars de populairste podcast van de NPO.

Eerst Dit won zilver bij de Dutch Interactive Awards en was bovendien met een maandbereik van ruim 210.000 luisteraars de populairste podcast van de NPO. 'Met Het Oog Op Morgen', die jarenlang de lijst aanvoerde, is nu tweede. Op nummer 3 staat 'De Wie Is De Mol podcast'.

FINANCIËN EN BEDRIJFSVOERING

Algemeen

De afdeling is in 2020 uitgebreid met 1 persoon die als receptioniste aan het werk is gegaan. Daardoor werden receptiediensten van andere secretaresses overbodig. Sinds maart werkt de afdeling vooral vanuit huis. Wel is het Pakhuis steeds open geweest (behalve tijdens de verbouwing) en was de IZB steeds bereikbaar.

CRM

In het jaar 2020 is een nieuw CRM-systeem in gebruik genomen. Dat kostte de medewerkers veel. Inmiddels leren we werken met het nieuwe systeem, dat voor andere afdelingen veel voordelen heeft.

Planning- en controlcyclus

De jaarrekening, kwartaalrapportages en begroting werden tijdig gemaakt en door het bestuur

vastgesteld. De Raad van Toezicht heeft ook deze documenten goedgekeurd, voor zover noodzakelijk. Uit de vergaderingen met de financiële commissie kwam dankbaarheid voor de inkomsten en het gevoerde beleid naar voren.

De verbouwing en asbestsanering van het pand is nu klaar en dat is hierdoor klaar voor de toekomst.

Huisvesting

De huisvesting was dit jaar een belangrijke taak van het hoofd van de afdeling. Omdat er weinig mensen op kantoor mochten zijn, is ervoor gekozen de verbouw en asbestsanering in de zomer (de maanden juni t/m augustus) te laten uitvoeren. In deze periode heeft de organisatie tijdelijk kantoorruimte gehuurd. De asbestsanering is binnen de daarvoor gestelde kaders uitgevoerd en heeft ook aanleiding gegeven tot een aantal verbeteringen die apart worden afgeschreven. Het pand is nu klaar voor de toekomst.

07

VERENIGING, RAAD VAN TOEZICHT

INLEIDING

De IZB voldoet aan de geldende normen van de erkenningsregeling voor goede doelen. In oktober 2019 heeft het CBF na een hertoetsing het Certificaat 'Erkend Goed Doel' toegekend. Eén van de normen in de erkenningsregeling is dat de functies 'toezicht houden' en 'uitvoeren' zijn gescheiden. Een tweede belangrijk principe is 'doelmatigheid van de bestedingen', het derde een 'geoptimaliseerde omgang met belanghebbenden'. Hierna wordt beschreven op welke wijze de IZB vorm geeft aan deze drie principes. De eerste twee zijn met elkaar verweven en komen aan de orde bij de beschrijving van Vereniging, bestuurder en Raad van Toezicht. Aan het derde is de laatste paragraaf in dit hoofdstuk gewijd.

VERENIGING

In de vacature van ds. M.C. Batenburg werd ds. J.H. Visser (Amsterdam-Noorderkerk) voorgedragen. Tot onze dankbaarheid heeft de Algemene Vergadering deze voordracht overgenomen en heeft ds. Visser zijn benoeming aanvaard.

In deze vergadering zijn het jaarverslag en de jaarrekening van 2019 gepresenteerd en goedgekeurd. Het bestuur is decharge verleend.

RAAD VAN TOEZICHT

Sinds 2019 kent de vereniging een Raad van Toezicht. De vergaderingen van deze Raad worden minstens vier maal per jaar gehouden. Deze vinden deels in aanwezigheid en deels in afwezigheid van de bestuurder plaats. De toezichthoudende functie van het bestuur geschiedt door beoordeling van door de directie aangeleverde stukken (inclusief een periodiek directieverslag) en de besluitvorming daarover.

De Raad heeft in 2020 vijf keer vergaderd. In deze vergaderingen zijn de volgende onderwerpen besproken:

- rooster van aftreden, (her)benoemingen
- samenwerking met de Protestantse Kerk in Nederland en andere partners
- jaarplan en begroting 2021
- huisvestingsreserve en beleggingsbeleid
- treasury statuut

Naast deze bestuurlijke thema's is er inhoudelijk doorgesproken over de programmaonderdelen Communicatie - Relatiebeheer en Areopagus.

De Raad van Toezicht bestaat uit de volgende personen:

Kernleden 3x3 jaar	Functie/ aandachts-veld	Naam	Woonplaats	(neven)functies in dagelijks leven
1	Voorzitter Missionaire ervaring	Ds. M. van Dam	IJsselmuiden	Predikant te IJsselmuiden - Lid generale synode PKN - lid van Raad van Advies voor het Gereformeerd belijden van de PKN (RAGB)
2	Secretaris	Mw. mr. J.G. Posthumus	Amersfoort	Jurist - Scriba kerkenraad Nieuwe Kerk Amersfoort - vrijwilliger Stichting Alphacursus Nederland - vrijwilliger Momentum Amersfoort - vrijwilliger Stichting Olijf
3	Financieel beleid - ondernemer	Drs. A.P. van der Kooy	Den Hoorn ZH	Voorzitter Stichting Inclusive Trade Initiative
4.	Missiologie/Theologie	Dr. H. de Leede	Amersfoort	Emeritus predikant - voormalig docent/ onderzoeker Protestantse Theologische Universiteit (tot 2015) - voorzitter Regionaal College Bezwaren en Geschillen van de Protestantse kerk
5	HRM/Organisatie	Mw. drs. Z.A. Jansen-Smit	Geldrop	Directeur school voor speciaal basisonderwijs
6	Financieel beleid	Dhr. A. van Lunteren	Houten	Financieel Directeur bij J.P. Van Eesteren BV (bouwbedrijf gevestigd in Gouda) - voorzitter van de Kerkenraad van de Hervormde Gemeente te Houten
7	Gemeente/theologie Per 8-10-2020	Ds. J.H. Visser	Amsterdam	Predikant te Amsterdam (Noorderkerk)
Voicelieden 2x2 jaar	Functie/ aandachts-veld	Naam	Woonplaats	(neven)functies in dagelijks leven
8	Gemeente/ theologie	Ds. J. van Walsum	Alblasserdam	Predikant te Alblasserdam
9	Gemeente / theologie	Ds. A. van Lingen	Nieuw Lekkerland	Predikant te Kinderdijk-Middelweg, Voorzitter Commissie van Opzicht, Zuid-Holland
10	Gemeente / theologie	Ds. W.F. Schormans	Voorburg	Predikant te Voorburg
11	Jongeren	Mw. J.J. Freije	Nijmegen	Student communicatiewetenschap
12	Regio	Dhr. G.Ph. van den Bos	Assen	Voorganger zorg bij Assen Zoekt - invalkracht basisonderwijs
13	Pioniersproject / missionaire gemeente	Mw. N. Toes-Groenendijk	Leek	Wijkverpleegkundige – Betrokken bij pioniersplek Sebaldeburen
14	Cultuur/media	Dhr. A.J. Plezier	Nijkerk	Eindredacteur conceptinnovatie EO

Financiële Commissie

De Raad van Toezicht heeft uit zijn midden een financiële commissie benoemd. Die bestaat uit de heren Van Lunteren en Van der Kooy. De commissie ziet toe op de ontwikkelingen van inkomsten en uitgaven, op de wijze waarop de begroting wordt gemaakt, analyseert de cijfers voor de medeleden van de Raad van Toezicht en geeft de Raad advies. Ze vergadert vier keer per jaar met de bestuurder (dr. J.A. van den Berg) en hoofd financiën en bedrijfsvoering (dhr. H. van der Veen).

Bestuurder

Bestuurder dr. J.A. van den Berg heeft als primaire taak het behartigen van de belangen van de vereniging. De dagelijkse leiding van de werkorganisatie berust bij hem.

Aan de hand van rapportages en verslagen legde de bestuurder verantwoording af aan de Raad van Toezicht.

Evaluatie van het functioneren van de bestuurder

Het functioneren van de directie wordt jaarlijks geëvalueerd door de Raad van Toezicht, mede aan de hand van de directieverslagen over de verstreken periode, die geagendeerd zijn voor de vergaderingen. Daarnaast was er een functioneringsgesprek met bestuurder door de voorzitter van de Raad van Toezicht en een ander Lid van de Raad van Toezicht.

OPTIMALE RELATIES MET BELANGHEBBENDEN

De IZB is op veel manieren verweven met kerken, pioniersplekken en (gemeente)leden. Ze kent een reeks aan belanghebbenden, zowel extern als intern:

Extern

1. alle pioniersplekken, missionaire projecten en kerkelijke gemeenten binnen de Protestantse Kerk in Nederland en met name zij die de activiteiten van IZB – vereniging voor zending in Nederland financieel en anderszins steunen, of daardoor gesteund worden;
2. kerkenraden, predikanten, zendings- en evangelisatiecommissies, lectruurcommissies;
3. donateurs en subsidieverstrekkers;
4. bovenplaatselijke kerkelijke organen;
5. (samenwerkingsverbanden van) christelijke organisaties;
6. christelijke media.

Intern

7. de leden van de vereniging;
8. medewerkers, bestuursleden en vrijwilligers.

Inhoud en de kwaliteit van de aan de belanghebbenden verstrekte informatie en wijze waarop informatie wordt verstrekt

De externe communicatie is voornamelijk gericht op de (predikanten, kerkenraden en leden van) plaatselijke kerkelijke gemeenten binnen de Protestantse Kerk in Nederland.

Daarbij wordt gebruik gemaakt van een breed scala aan middelen:

1. het blad Tijding, dat vier maal per jaar wordt toegezonden aan alle leden;
2. de digitale nieuwsbrief;
3. de website www.izb.nl, met nieuws en achtergronden;
4. Areopagus Magazine
5. Focusnieuws (een digitale nieuwsbrief bedoeld voor gemeenten en gemeenteleden betrokken bij IZB Focus)
6. het (interne) IZB-Bulletin, dat gemiddeld eenmaal per drie weken digitaal wordt verspreid onder alle medewerkers;
7. folders, brochures, via kerkelijke gemeenten;
8. persberichten in landelijke bladen en kerkbladen;
9. nieuws- en achtergrondartikelen in landelijke media;

10. uitingen op social media;
11. voorlichtingsbijeenkomsten (op aanvraag van gemeenten).

De verantwoordelijkheid voor deze uitgaven ligt bij de directie; het uitvoerende werk geschiedt door de afdeling communicatie.

Inrichting van de communicatie

Het communicatiebeleid van de IZB wordt gekenmerkt door de volgende trefwoorden: actueel, transparant, proactief, doelgericht. Afhankelijk van de aard en de urgentie van de communicatie wordt daarbij een keuze gemaakt uit de veelheid aan mogelijkheden.

Manier van omgaan met ideeën, opmerkingen, wensen en klachten van belanghebbenden

Over de wijze waarop we met belanghebbenden communiceren bestaan heldere afspraken. Deze zijn verwoord in een klachtenprotocol. Er gelden korte lijnen voor de beantwoording van vragen, opmerkingen of klachten. Veruit de meeste worden binnen een week beantwoord. In twee 2020 zijn er uiteindelijk zes officiële klachten geweest, die naar tevredenheid zijn afgehandeld.

Als de opmerkingen of vragen nader overleg vereisen binnen de vergadering van het directieteam, volgt een schriftelijke, dan wel mondelinge respons uiterlijk binnen twee weken. Vragen van de pers worden behartigd door, of in opdracht van de directie.

Voor medewerkers zijn twee vertrouwenspersonen aangesteld: mw. Liesbeth van Velzen en dhr. Adrie van Langevelde.

08

VERKORTE JAARREKENING

Balans per 31 december 2019	31 december 2020		31 december 2019	
	€	€	€	€
ACTIVA				
Immateriële vaste activa				
Website en CRM	106.136		28.809	
		106.136		28.809
Materiële vaste activa				
Pand Breesstraat 59-61 en aanpassingen	677.551		665.790	
Inventaris	23.135		45.771	
		700.686		711.561
Financiële vaste activa				
Overige vorderingen		1.225		1.225
		808.047		741.595
Vorraden				
Materialen		8.403		13.971
Vorderingen en overlopende activa				
Debiteuren	34.138		55.401	
Vorderingen op gelieerde organisaties	-3.658		10.106	
Overige vorderingen en overlopende activa	123.000		94.657	
		153.480		160.164
Liquide middelen				
		1.821.693		1.712.803
Totaal		2.791.623		2.628.533
PASSIVA				
Reserves en fondsen				
<i>Reserves</i>				
Continuïteitsreserve	1.385.853		1.101.218	
Bestemmingsreserve bijzondere leerstoel	0		1.425	
Bestemmingsreserve missionaire projecten	150.000		150.000	

	31 december 2020	31 december 2019
Bestemmingsreserve huisvesting	0	600.000
Bestemmingsreserve innovatie	373.848	0
	1.909.701	1.852.643
<i>Fondsen</i>		
Bestemmingsfonds missionaire projecten	253.074	291.471
Fonds op Naam 'Bram Nauta Fonds'	44.300	0
	297.374	291.471
Totaal eigen vermogen	2.207.075	2.144.114
Vorzieningen		
Voorziening groot onderhoud	110.195	191.480
Voorziening jubileumverplichtingen	25.914	25.406
	136.109	216.886
Kortlopende schulden		
Crediteuren	24.695	19.527
Belastingen en premies sociale verzekeringen	112.266	99.326
Vooruitontvangen bedragen	32.880	2.591
Overige schulden en overlopende passiva	278.599	146.089
	448.440	267.533
Totaal	2.791.623	2.628.533

Staat van baten en lasten over het jaar 2020	Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
BATEN			
Baten van particulieren	1.244.662	806.000	845.692
Baten van bedrijven	171.320	120.000	147.405
Baten van organisaties zonder winststreven	945.371	1.491.300	1.179.712
Som van de geworven baten	2.361.353	2.417.300	2.172.809
Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten	131.500	93.800	101.289
Overige baten	1.287	1.000	1.795
Som der baten	2.494.140	2.512.100	2.275.893
LASTEN			
Besteed aan doelstellingen			
Focus - toerusting gemeenten	325.335	355.800	482.707
Impact - missionaire projecten	889.427	1.049.200	943.549
Areopagus	155.146	161.500	136.980

	<i>Realisatie 2020</i>	<i>Begroting 2020</i>	<i>Realisatie 2019</i>
Dabar	151.612	184.200	164.494
Missionaire publiciteit	7.709	8.100	7.021
Missionaire reflectie	0	0	0
Samenwerkingsverbanden	72.244	80.500	67.978
Communicatie	423.888	275.000	268.335
	2.025.361	2.114.300	2.071.064
Wervingskosten	203.032	243.000	224.192
Kosten beheer en administratie	203.723	184.400	437.856
Som van de lasten	2.432.116	2.541.700	2.733.112
Saldo vóór financiële baten en lasten	62.025	-29.600	-457.219
Saldo financiële baten en lasten	936	2.990	4.110
Saldo van baten en lasten	62.961	-26.610	-453.109

BESTEMMING SALDO VAN BATEN EN LASTEN

Toevoeging/onttrekking aan:

Continuïteitsreserve	284.635	2.168	126.926
Bestemmingsreserve bijzondere leerstoel	-1.425	-3.000	-41.175
Bestemmingsreserve huisvesting	-600.000	0	-650.000
Bestemmingsreserve innovatie	373.848	0	0
Bestemmingsreserve missionaire projecten	0	0	150.000
Bestemmingsfonds 'Bram Nauta Fonds'	44.300	0	0
Bestemmingsfonds missionaire projecten	-38.397	-25.778	-38.860
	62.961	-26.610	-453.109

De in dit jaarverslag opgenomen balans per 31 december 2020 en staat van baten en lasten over het jaar 2020 zijn ontleend aan de jaarrekening 2019, waarbij Visser & Visser Accountants te Barneveld een goedkeurende controleverklaring heeft afgegeven.

Hierna is een beknopte toelichting opgenomen. Voor de overige details wordt verwezen naar de jaarrekening 2020, die op de website www.izb.nl is opgenomen en die op verzoek kan worden toegezonden.

TOELICHTING BIJ DE JAARCIJFERS 2020

De baten uit eigen fondsenwerving zijn in de afgelopen jaren uitgekomen op:

Jaar	€
2016:	€ 1.824.000
2017:	€ 2.130.000
2018:	€ 1.950.000
2019:	€ 2.198.000
2020:	€ 2.361.000

Binnen de baten als tegenprestatie voor levering van producten en diensten is een stijging te zien ten opzichte van 2019. Dit komt op het conto van Eerst Dit. Er zijn twee acties geweest onder luisteraars die € 130.000 meer hebben opgebracht dan in 2019.

De bestedingen aan de doelstelling van de IZB hebben zich in de afgelopen jaren als volgt ontwikkeld (in € en in % van de totale bestedingen in het jaar):

Jaar	€	%
2016:	€ 1.614.000	81%
2017:	€ 1.675.000	82%
2018:	€ 1.809.000	82%
2019:	€ 1.971.000	82%
2020:	€ 2.025.000	83%

De bestedingen in 2020 in euro's zijn lager dan begroot, omdat vanwege de coronacrisis veel onzeker was en is. Sinds 2016 zijn de percentages zeer stabiel. Begroot was voor 2020 82%.

De kosten van fondsenwerving zijn, in % van de baten, als volgt:

Jaar	%
2016:	11,1%
2017:	9,0%
2018:	10,1%
2019:	9,7%
2020:	8,6%

De kosten voor fondsenwerving blijven rond de 10%. De kosten blijven onder het maximum van het CBF (maximaal 25%).

De kosten van beheer en administratie zijn, in % van de totale lasten, uitgekomen op:

Jaar	%
2016:	8,9%
2017:	9,0%
2018:	9,5 %
2019:	9,5%
2020:	8,4%

De kosten blijven onder de 10%. Ze zijn iets hoger dan begroot.

BEZOLDIGING BESTUUR EN DIRECTIE

Per juni 2019 is de organisatie overgestapt op het model Raad van Bestuur met Raad van Toezicht. De directeur is benoemd tot bestuurder en er is een Raad van Toezicht benoemd. De Raad van Toezicht krijgt geen vergoeding voor zijn werkzaamheden. De bezoldiging van de bestuurder is hieronder vermeld.

	J.A. van den Berg	J.A. van den Berg
Functie	Bestuurder/directeur	Bestuurder/directeur
Jaar	2020	2019

DIENSTVERBAND		
Aard (looptijd)	onbepaald	onbepaald
Uren	36	36
parttime percentage	1,0	1,0
Periode	12 mnd	12 mnd
Bezoldiging		
Bruto beloning	80.842	75.292
Vakantiegeld/eindejaarsuitkering	13.140	12.179
Totaal jaarinkomen	93.982	87.471
Sociale lasten	10.496	10.880
Pensioenlasten	11.086	9.854
<i>Totaal bezoldiging</i>	<i>115.564</i>	<i>108.205</i>

Naast de directietaken is de bestuurder/directeur voor 0,7 fte direct bij de uitvoering van de programma's betrokken; de resterende 0,3 fte betreft de directietaken.

Normen voor de bezoldiging

De IZB houdt zich aan de door de brancheorganisatie Goede Doelen Nederland opgestelde richtlijnen. In de Regeling beloning directeuren van goede doelenorganisaties is vastgelegd wat directeuren mogen verdienen in een jaar. Er is een model met een aantal criteria, waar punten aan gekoppeld zijn. Deze zijn:

criterium	uitleg	punten
Omvang	Gelden besteed aan de doelstelling en aantal medewerkers	130
Complexiteit	In hoeverre heeft de organisatie een eigen coördinerende rol	115
Organisatorische context	Hoe zelfstandig kan de directeur handelen en kan deze het beleid bepalen. Is het bestuur toezichthoudend?	160
Totaal		410
Collegialiteit	Correctie voor een organisatie met meerdere directeuren die samen verantwoordelijk zijn.	100%
Definitieve score		410

Bij de score van 410 past een maximale bezoldiging van € 111.345. Daar valt de directeur van de IZB met €93.982 ruim onder.

VERMOGEN

Ultimo 2020 bedraagt het vermogen van de IZB € 2.207.000. Het vermogen bestaat uit verschillende componenten, te weten:

- Een continuïteitsreserve ter grootte van € 1.385.000. Dit bedrag is in lijn met de interne norm van € 1.385.000 die berekend is op basis van de in de organisatie bestaande risico's. De Richtlijn Financieel Beheer Goede Doelen van Goede Doelen Nederland hanteert als norm dat de continuïteitsreserve maximaal 1½ maal de jaarlijkse kosten van de werkorganisatie bedraagt (dat is circa € 3.648.000). De continuïteitsreserve van de IZB blijft ruim binnen dit maximum.
- Een bestemmingsreserve innovatie waar in 2021 en later nieuwe innovatieve projecten van de IZB een startkapitaal kunnen krijgen.
- Een bestemmingsreserve missionaire projecten. Dit is een reserve die bedoeld is om missionaire projecten die tijdelijk met tegenslag kampen te helpen, door een extra garantstelling of lening te doen aan het project. Dit is niet het bestemmingsfonds.
- Een bestemmingsfonds missionaire projecten van € 291.000. Dit betreft met een specifieke bestemming ontvangen giften voor de projecten van Impact, die volgend jaar of in de jaren daarna aan de desbetreffende projecten zullen worden besteed. Dit is niet de bestemmingsreserve.
- Een Fonds op naam dat ontstaan is door het beëindigen van de activiteiten van het Bram Nauta Fonds. In het genoemde bestemmingsfonds van € 44.300 zijn de verplichtingen die voor missionaire projecten van de IZB zijn gereserveerd, opgenomen. De verplichtingen voor overige fondsen worden getoond onder de kortlopende schulden.

BELEGGINGSBELEID

Op grond van het treasury statuut zijn de middelen van de organisatie aangehouden op een spaarrekening bij een van de Nederlandse banken. Als gevolg van het gewijzigde statuut zijn de beleggingsmaatregelen meer uitgebreid. Daar is, gezien de onzekere situatie in 2020, geen gebruik van gemaakt.

A young woman with dark hair and glasses is looking intently at a stack of wooden blocks. The blocks are arranged in a grid pattern, with some blocks missing, creating a lattice-like structure. The woman's hand is visible near the bottom right of the stack. The background is blurred, suggesting an outdoor setting. The overall image has a clean, modern aesthetic with a white diagonal line and a blue curved shape at the bottom left.

09

RISICOANALYSE

Sinds 2017 worden de belangrijkste risicogebieden van de organisatie geïnventariseerd. Daarbij zijn ook de bijbehorende actiepunten in kaart gebracht, inclusief het eventuele restrisico na de getroffen beheersingsmaatregelen. De risicoanalyse stelt bestuur en directie in staat vast te stellen in hoeverre de maatregelen adequaat zijn. Op basis van de beschreven restrisico's is een gewenste omvang van de continuïteitsreserve berekend. De maximale omvang is van toepassing als de beschreven risico's zich alle tegelijkertijd voordoen.

We lopen hier de belangrijkste risicogebieden langs:

MISSIE EN STRATEGIE

- a. De IZB kan zich in beleid en uitvoering verwijderen van de missie, wat de relevantie van de organisatie aantast. Getroffen maatregelen zijn hoge standaarden bij werving en selectie van medewerkers en directie. Voorts is een begin gemaakt met het verankeren van het 'voicemechanisme' in de overlegstructuren, voor een structurele inbreng van leden, kerken/gemeenten en samenwerkingspartners. In de nieuw gevormde structuur met een Raad van Toezicht bestaat deze voor de helft uit leden die als taak hebben vanuit de werkvelden het geluid binnen te brengen op toezichtsniveau.
- b. Ontkerkelijking en secularisatie. Risicobereidheid is hier niet relevant, omdat het de context betreft waarin de organisatie opereert. De IZB ontwikkelt programma's die de leden van de kerkelijke gemeenten bewust maken van de relevantie van het christelijk geloof, ook in een seculiere context.

ORGANISATIE

- a. Het risico bestaat dat de binding van leden-particulieren aan de organisatie afneemt – dat is een algemene landelijke trend. Belangrijke partners, zoals kerkelijke gemeenten, kunnen geen lid zijn van de vereniging. Op termijn kan dat verlies van inkomsten met zich meebrengen. Door het hiervoor genoemde voicemechanisme wordt getracht de betekenis van de organisatie voor haar leden te verwortelen. Ook worden leden en niet-leden op nieuwe manieren aan de IZB gebonden (app, website).
- b. Er is geen risicobereidheid ten aanzien van fraude en onrechtmatig handelen. De directie is weer eenhoofdig. Om risico's die hiermee samenhangen te verkleinen is er de toezichthoudende rol van het bestuur en is er een adequaat stelsel van functiescheiding.
- c. Beveiliging persoonsgegevens. De persoonsgegevens worden bewaard in een nieuw systeem van Procurios.

- d. Personeelszaken. De organisatie van het bureau is klein en de werkdruk wordt als hoog ervaren. Omdat veel functies maar door één persoon worden uitgevoerd, kan er een gat vallen bij ziekte en vertrek naar een andere werkomgeving. De directie is zich hiervan bewust en afdelingshoofden zorgen voor adequate werkbeschrijvingen en dito signalering van mogelijke risico's.

FINANCIEEL

- a. Risico op teruglopen van inkomsten. De organisatie is voor een groot deel afhankelijk van inkomsten uit donaties. Teruglopen van inkomsten zou het directe gevolg kunnen zijn van ontwikkelingen op de hiervoor genoemde risicogebieden. De organisatie wenst de invloed van deze risico's op het geefgedrag zoveel mogelijk op te vangen door de hiervoor genoemde beheersingsmaatregelen. In toenemende mate streven we ernaar dat bijdragen van deelnemers aan de programma's en bestemmingsgiften voor (aansprekende) programma's in balans zijn met de kosten van deze programma's. In verband hiermee vindt een verschuiving plaats van algemene giften naar bestemmingsgiften.
- b. Nalatenschappen en legaten. Nalatenschappen en legaten zijn onzekere geldstromen. De organisatie onderkent dit risico, maar zorgt voor voldoende ruimte in de continuïteitsreserve om lagere inkomsten dan begroot te kunnen opvangen.

PROGRAMMALIJNEN

- a. Impactmeting en communicatie daarover is nog beperkt ontwikkeld. In 2018 is een start gemaakt met het ontwikkelen van impact-assessments. Ook wordt bezien in hoeverre de communicatie over de programmalijnen van betekenis is voor de relevantie van en steun aan de missie van de organisatie.
- b. De afdeling Focus heeft veel projecten op andere wijze moeten uitvoeren. Ook nieuwe trajecten zijn in beperkte mate gestart.
- c. Voorkomen van innovatie-achterstanden. De organisatie onderkent het risico dat programma's onvoldoende kunnen innoveren. Bij het opstellen van meerjarenbeleid en jaarlijkse beleidsplannen wordt hieraan aandacht geschonken.

CORONA

Als gevolg van de coronacrisis zijn veel uitgaven en inkomsten onzeker. De organisatie verwacht flink lagere opbrengsten van de verschillende werkvelden in 2021 en 2022. Hiervoor is een grotere continuïteitsreserve nodig. Daar is in deze jaarrekening in voorzien.